

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LX. — Wydana i rozesłana dnia 8. sierpnia 1894.

(Zawiera Nr. 168—169.)

168.

Ustawa z dnia 20. lipca 1894,

o rozszerzeniu ubezpieczenia na wypadek przygody.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Artykuł I.

Przedsiębiorstwa poniżej oznaczone, o ile już na zasadzie ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) o ubezpieczaniu robotników na wypadek przygody, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, mają podlegać obowiązkowi ubezpieczenia według postanowień rzeczonych ustawy:

1. Wszelkie przedsiębiorstwa kolejowe bez względu jaka siła motorowa służy do utrzymywania na nich ruchu.

2. Wszelkie inne przedsiębiorstwa trudniące się sposobem przemysłowym przewożeniem ludzi lub rzeczy na lądzie, na rzekach lub na wodach śródkrajowych, niezawisłe od wyjątków, które w §. 2 ustawy powyższej przepisane są dla przedsiębiorstw żeglarskich, podlegających ustawom morskim.

3. Wybieranie namuliska.

4. Przedsiębiorstwa trudniące się sposobem przemysłowym czyszczeniem ulic i budynków (okien, dachów itp.).

5. Przedsiębiorstwa składów towarowych sposobem przemysłowym wykonywane, licząc do nich także domy składowe, jakoteż przedsiębiorstwa składów drzewa i węgla.

6. Przedsiębiorstwa teatrów stałych, chociażby nie były przez cały rok wykonywane, co do wszystkich robotników przemysłowych przez takowe zatrudnianych, jakoteż co do osób występujących.

7. Straże pożarne zawodowe.

8. Przedsiębiorstwa przemysłowe czyszciciele kanałów.

9. Przedsiębiorstwa przemysłowe kominarzy.

10. Przedsiębiorstwa przemysłowe kamieniarzy, studniarzy i konstruktorów żelaznych co do wszelkich tych kategorii przemysłu, na które obowiązek ubezpieczenia jeszcze się nie rozciąga.

Artykuł II.

Obowiązek przedsiębiorstw kolejowych krajowych (artykuł I, l. 1) i wszelkich innych przedsiębiorstw przewozowych wykonywanych na lądzie (artykuł I, l. 2) ubezpieczenia swojej służby na wypadek przygody w przedsiębiorstwie, rozciąga się także na tych robotników i urzędników przemysłowych, którzy zatrudniani są za granicą lub w krajach korony węgierskiej przemijając albo na liniach dobiegowych lub na stacjach granicznych stale; jednakże obowiązek ten nie ma miejsca wtedy, gdy osoby wzmiankowane są już przeciwko skutkom przygód w przedsiębiorstwie według ustaw innego państwa ubezpieczone.

W przedsiębiorstwach żeglugi na wodach śródkrajowych, podlegających według artykułu I, liczba 2, obowiązkowi ubezpieczenia, rozciąga się obowiązek ubezpieczenia stosownie do postanowień niżej podanych na wszystkie przedsiębiorstwa mające siedzibę lub stałą reprezentację w obszarze, na którym ustawa niniejsza obowiązuje i których statki albo wyłącznie albo przynajmniej czasowo kursują w krajach tutejszych.

Robotnicy i urzędnicy przemysłowi tych przedsiębiorstw mają być ubezpieczeni:

- a) przeciwko skutkom przygód w przedsiębiorstwie zdarzających się na obszarze, w którym ustawa niniejsza obowiązuje się lub na wodach granicznych a
- b) ci z nich, którzy pełnią służbę na statkach kursujących między krajami tutejszymi a krajami korony węgierskiej lub zagranicznymi, nadto także przeciwko skutkom wszelkich przygód w przedsiębiorstwie, zdarzających się wtedy, gdy statki te odbywają kursa poza obrębem obszaru, na którym ustawa niniejsza obowiązuje.

Obowiązek ubezpieczenia nie tyczy się osób pod b) oznaczonych, jeżeli takowe stosownie do ustaw innego państwa są już na wypadek przygód w przedsiębiorstwie ubezpieczone.

Postępowanie przy stwierdzaniu roszczeń do wynagrodzenia szkody z powodu przygody w przedsiębiorstwie, którą osoba ubezpieczona w krajach korony węgierskiej lub za granicą została dotknięta, przepisane będzie osobnem rozporządzeniem.

Do którego zakładu ubezpieczenia, stosownie do ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1, z r. 1888) założonego, należeć mają przedsiębiorstwa w myśl artykułu I. l. 1 i 2 obowiązkowi ubezpieczenia podlegające, stanowi o tem siedziba lub stała reprezentacja przedsiębiorstwa.

W tych przypadkach, w których ustawa powyższa przeznacza do czynności urzędowych Władzę administracyjną pierwszej instancyi, w której okręgu leży przedsiębiorstwo obowiązkowi ubezpieczenia podlegające, działać ma w sprawach ubezpieczenia rzeczonych przedsiębiorstw ta Władza administracyjna pierwszej instancyi, w której okręgu przedsiębiorstwo ma siedzibę lub stałą reprezentację.

Artykuł III.

Termin, w którym przedsiębiorca istniejących już przedsiębiorstw tego rodzaju, który w artykule I, punkt 1 aż do 10 jest oznaczony, podać ma uwiadomienie przepisane w §. 18 ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) o ubezpiecza-

niu robotników na wypadek przygody, jakoteż termin, w którym dla nich zaczyna się skuteczność ubezpieczenia, ustanowi Minister spraw wewnętrznych drogą rozporządzenia.

Artykuł IV.

Do umów zawartych przed dniem 1. listopada 1893 między prywatnym zakładem ubezpieczenia a przedsiębiorcą przedsiębiorstwa podlegającego według ustawy niniejszej obowiązkowi ubezpieczenia w przedmiocie ubezpieczenia osób w tem przedsiębiorstwie zatrudnianych od przygód w przedsiębiorstwie, mających trwać jeszcze w terminie rozpoczęcia się skuteczności ubezpieczenia tutaj oznaczonego, stosują się postanowienia drugiego ustępu §u 61 ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888), pod tym warunkiem, że w przeciągu trzech miesięcy po wejściu ustawy niniejszej w wykonanie przedsiębiorca przemysłowy, który umowę taką zawarł, uwiadomi o jej istnieniu Władzę administracyjną pierwszej instancyi, w której okręgu przedsiębiorstwo obowiązkowi ubezpieczenia podlegające znajduje się albo przedsiębiorstwo żeglarskie a względnie jego stała reprezentacja ma siedzibę i odnośną policję złożyć.

Artykuł V.

Przedsiębiorstwom przedsiębiorstw obowiązkowi ubezpieczenia podlegających, dozwolone jest siebie samych, swoich pełnomocników lub reprezentantów, tudzież inne osoby, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, wystawione są na niebezpieczeństwa przedsiębiorstwa, ubezpieczyć od skutków przygód w przedsiębiorstwie stosownie do postanowień ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) w tym zakładzie ubezpieczenia, do którego przedsiębiorstwo przynależy.

Kto z tego prawa robi użytek, winien ze złożeniem odnośnej deklaracji podać w zakładzie ubezpieczenia co do każdej osoby, którą chce ubezpieczyć, sumę według własnego uznania oznaczoną, 1200 złotych nie przenoszącą, jako zarobek roczny, mający służyć za podstawę do oznaczenia, jaką opłatę wnosić ma przedsiębiorca i jakie wynagrodzenie szkody płacić ma zakład.

Czy przedsiębiorca ma prawo ubezpieczonym pełnomocnikom, reprezentantom i innym osobom, obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegającym a jednak ubezpieczonym, kwotę opłaty na ubezpieczenie przy wypłacie zarobku lub pensji wliczać a względnie z przypadającego zarobku lub pensji zatrzymywać, zależy to od umowy, jaką w tym względzie przedsiębiorca zawrze z ubezpieczonym.

Postanowienia §. 17 i §. 22, ustęp 2, 3, 4 ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) nie stosują się do kwot opłaty na ubezpieczenie płać się mających.

Uwiedomienia, które stosownie do §. 18 tejże samej ustawy mają być czynione i obliczenia, które stosownie do §. 21 mają być zakładowi ubezpieczenia dostarczane, obejmować mają także te osoby ubezpieczone, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

Ubezpieczenie poczyna się od dnia po nadejściu oznajmienia do zakładu ubezpieczenia a ustaje z dniem odwołania, najwcześniej zaś po upływie pół roku.

Artykuł VI.

Przedsiębiorcom, których przedsiębiorstwa w myśl ustawy nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, dozwolone jest siebie samych, swoich robotników i urzędników przemysłowych, jakoteż inne osoby w artykule V oznaczone ubezpieczyć na wypadek przygody w przedsiębiorstwie w tym zakładzie ubezpieczenia, w którego okręgu przedsiębiorstwo się znajduje.

Do przedsiębiorstwa zgłaszającego się w taki sposób dobrowolnie do ubezpieczenia stosują się odpowiednio wszystkie postanowienia ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) z wyjątkiem §§. 17, 22, ustęp 2, 3, 4 i §. 61, ustęp 2 i 3 z tem zastrzeżeniem, że uprawnienie przedsiębiorcy by ubezpieczonym kwotą opłaty na ubezpieczenie wliczał do przypadającego zarobku lub pensyi przy ich wypłacie a względnie z nich zatrzymywał, zależy od umowy, jaką w tym względzie przedsiębiorca zawrze z osobami ubezpieczonemi.

Ubezpieczać należy łącznie wszystkich robotników i urzędników przemysłowych zatrudnionych w owych przedsiębiorstwach. Ubezpieczenie zaczyna się z dniem po nadejściu oznajmienia do zakładu ubezpieczenia a ustaje z dniem odwołania, najwcześniej zaś po upływie pół roku.

Do przedsiębiorcy i innych osób w artykule V wzmiankowanych stosują się postanowienia owego artykułu.

Ministrowi spraw wewnętrznych zastrzega się ustanowienie dla takich przedsiębiorstw klas niebezpieczności drogą rozporządzenia, dokonane zaś następnie przez zakład ubezpieczenia na zasadzie §. 18 rzeczonyj ustawy zaliczenie każdego z osobna przedsiębiorstwa do klasy niebezpieczności i stopy procentowej tejże klasy podlega tokowi instancyi tamże przewidzianemu.

Przedsiębiorstwa, dla których klasa niebezpieczności nie jest jeszcze drogą rozporządzenia ustanowiona, zalicza odnośny zakład ubezpieczenia do klasy niebezpieczności i stopy procentowej z zastrzeżeniem zatwierdzenia rządowego.

Także strażom pożarnym ochotniczym jako stowarzyszenia urzędowym i ich związkom, dozwolone jest ubezpieczać zbiorowo swoich członków czynnych przeciwko skutkom przygód w służbie w tym zakładzie ubezpieczenia, w którego okręgu dotyczące stowarzyszenie lub związek ma siedzibę. Do straży pożarnych zgłaszających się w taki sposób dobrowolnie do ubezpieczenia, stosowane być mają odpowiednio odnośne postanowienia dotyczące straży pożarnych zawodowych (artykuł I, punkt 7). Minister spraw wewnętrznych wyda te postanowienia a w szczególności zaliczy także te straże pożarne do klasy niebezpieczności drogą rozporządzenia.

Artykuł VII.

Postanowienia §. 6, ustęp 5 i 6 i §. 16 ust. o ubez. od prz., które mi zarobek roczny robotnika lub urzędnika przemysłowego, mający służyć za podstawę do obliczenia wynagrodzenia szkody a względnie opłaty na ubezpieczenie ograniczony został do trzysta razy wziętej kwoty średniego dziennego zarobku robotnika i do sumy 1200 zł. nie stosują się do osób ubezpieczonych przez przedsiębiorstwa kolejowe na zasadzie artykułu I, l. 1 albo na zasadzie artykułu V.

Osoby te przyjmować należy do ubezpieczenia z ich całym zarobkiem rocznym, łącznie z placami zmiennymi (kilometrowe, godzinowe itp.), a jeżeli tenże nie wynosi tyle, co zarobek roczny według ustawy o ubezpieczaniu na wypadek przygody obliczony, z tym ostatnim zarobkiem.

Opłaty przypadające od osób tu wymienionych ciężą w całości na przedsiębiorcy ruchu.

Do służby kolejowej ubezpieczonej według artykułu I, l. 1, lub artykułu V, jakoteż do tych oficyalistów rządowych według artykułu V ubezpieczonych, których kolej na mocy warunków koncesyjnych lub innych istniejących przepisów, obowiązana jest przewozić bez zapłaty, gdy osobom takim na zasadzie postanowień ustawy niniejszej służy prawo żądania wynagrodzenia szkody, nie stosuje się ustawa z dnia 5. marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 27) niezawisłe od przepisów §§. 46 i 47 ust. o ubez.

Gdyby jednak rzeczonym osobom, lub tym, których one osierociły, służyło na zasadzie ustawy z dnia 5. marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 27) prawo do

wynagrodzenia szkody, rentę należącą się skaleczonemu z tytułu ubezpieczenia na wypadek przygody, podwyższyć należy o połowę, w razie zaś trwałego kalectwa w stosunku okolicznościom odpowiednim aż do podwojenia sumy, to jest 120 procent całkowitego zarobku rocznego, rentę należącą się osieroconym podwyższyć należy o dwie trzecie.

Artykuł VIII.

Co do przedsiębiorstw kolejowych, utrzymywanych w obszarze na którym ustawa niniejsza obowiązuje przez zarządy węgierskie lub zagraniczne, postanowienia wykonawcze do artykułu I, l. 1 i artykułu VII. wydane będą drogą rozporządzenia.

Artykuł IX.

Postanowienia drugiego ustępu §. 59 ust. o ubezpieczeniach nie stosują się do zakładów ubezpieczenia według §. 58 tej ustawy założonych, w których ilość ubezpieczonych przenosi 50.000.

Artykuł X.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Wykonanie onejże poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi sprawiedliwości, którzy w tym względzie porozumieć się mają z innymi Moimi interesowanymi Ministrami.

Ischl, dnia 20. lipca 1894.

Franciszek Józef r. w.

**Windisch-Graetz r. w. Bacquehem r. w.
Schönbörn r. w.**

169.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27. lipca 1894,

którem w wykonaniu artykułu III ustawy z dnia 20. lipca 1894 (Dz. u. p. Nr. 168) o rozszerzeniu ubezpieczenia na wypadek przygody ustanawia się dla przedsiębiorców przedsiębiorstw obowiązkowi ubezpieczenia podlegających termin do podawania uwiadomień o istnieniu tych przedsiębiorstw.

W wykonaniu artykułu III ustawy z dnia 20. lipca 1894 (Dz. u. p. Nr. 168) o rozszerzeniu ubezpieczenia na wypadek przygody, rozporządza

się, że przedsiębiorcy tych przedsiębiorstw, na które artykułem I tejsze ustawy obowiązek ubezpieczenia na wypadek przygody został rozszerzony, winni aż do 10. września 1894 uczynić przewidziane w §. 18 ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) uwiadomienie o każdym takim przedsiębiorstwie do tego zakładu ubezpieczenia, na zasadzie obwieszczenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22. stycznia 1889 (Dz. u. p. Nr. 11) założonego, w którego okręgu znajduje się przedsiębiorstwo obowiązkowi ubezpieczenia podlegające a w niem podać przedmiot i rodzaj przedsiębiorstwa, ilość osób w niem zatrudnianych i sumę zarobków rocznych, mającą służyć za podstawę do ubezpieczenia tychże osób (§. 6, ustęp 5, 6 i 7 ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888 o ubezpieczeniu robotników na wypadek przygody).

Uwiadomienia, które w terminie powyższym, ze strony zaś przedsiębiorstw po upływie tego terminu nowo rozpoczętych, najpóźniej w przeciągu dni 14 mają być czynione, wygotowywać należy w dwóch egzemplarzach przez wypełnienie wzoru, który wzmiankowane zakłady ubezpieczenia do tego celu zaprowadziły i posyłać do zakładu ubezpieczenia za pośrednictwem tej Władzy administracyjnej pierwszej instancji, w której okręgu znajduje się przedsiębiorstwo.

Przedsiębiorstwa, które już według ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888) podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, których obowiązek ubezpieczenia został jednak ustawą na wstępie powołaną rozszerzony, są również obowiązane podać nowe uwiadomienie o przedsiębiorstwie i objąć niem całe przedsiębiorstwo, jak obecnie obowiązkowi ubezpieczenia podlega.

Przedsiębiorcy stojący na czele kilku przedsiębiorstw obowiązani są co do każdego z osobna wypełnić i nadesłać przepisane dwa egzemplarze uwiadomienia o przedsiębiorstwie.

Przedsiębiorcy przemysłowi mający wątpliwość czy ich przedsiębiorstwo podlega obowiązkowi ubezpieczenia, winni mimo to złożyć uwiadomienie a tylko w rubryce „Uwagi“ wyłuszczyć powody swego wątpienia.

Te krajowe przedsiębiorstwa kolei żelaznych, które są członkami „stowarzyszenia zawodowego zakładu ubezpieczenia na wypadek przygody dla austriackich kolei żelaznych“, i zamierzają obowiązkowi ubezpieczenia artykułem I, l. 1 ustawy na wstępie powołanej na całe ich przedsiębiorstwo rozszerzonemu, uczynić żądanie także w rzeczonym zakładzie ubezpieczenia, winny uwiadomienie o tem wystosować bezpośrednio do tego zakładu ubezpieczenia.

Imieniem przedsiębiorstw należących do państwa lub kraju podawać mają uwiadomienia do właściwego zakładu ubezpieczenia Władze rządowe a względnie krajowe, nad temi przedsiębiorstwami przełożone, za pośrednictwem Władzy administracyjnej krajowej, w której okręgu administracyjnym znajduje się dotyczące przedsiębiorstwo.

Wzorów do uwiadomienia dostawać można tak w samychże zakładach ubezpieczenia na wypadek przygody, jak niemniej u Władz administracyjnych pierwszej instancji i w urzędach gminnych, które zakłady ubezpieczenia winny zaopatrywać w dostateczną ilość egzemplarzy.

Przedsiębiorcy przemysłowi, których uwiadomienia zawierają szczegóły istotne nie prawdziwe,

karani będą stosownie do §. 51 ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888), o ile nie zachodzi istota czynu, który ma być karany według ustaw karnych powszechnych, grzywnami od pięciu aż do pięciuset złotych a w razie niemożności ściągnięcia, aresztem aż do trzech miesięcy. Przedsiębiorcy przemysłowi, którzy przepisanego uwiadomienia nie złożyli w czasie właściwym, karani będą stosownie do §. 52 tejże samej ustawy grzywnami aż do stu złotych a w razie niemożności ściągnięcia, aresztem aż do dni dwudziestu.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Bacquehem r. w.

